

## پاسخ به استفتائی درباره آزار حیوانات

در پی اخبار منتشر شده در باره ی سگ کشی در منطقه ای از شیراز، نظر تعدادی از آیات عظام، مراجع تقلید و اساتید حوزه ی علمیه در این زمینه گرفته شد که از نظر این علما سگ کشی توجیه شرعی و اخلاقی ندارد.

به گزارش خبرگزاری مهر، سگ کشی با تزریق یک ماده ی مشابه اسید در منطقه ای از شیراز و روش های خشن دیگری که پیش از این در دیگر استان ها برای کنترل جمعیت سگ های شهری استفاده شده، افکار عمومی و دوستداران حیات وحش را حساس کرده است؛ بنابراین، انجمن دیده بان حقوق حیوانات از تعدادی از مراجع تقلید در این خصوص استفتا کرده است. بر اساس آن، حتی در صورتی که موذی بودن برخی گونه های حیوانات شهری اثبات شود، دفع آن ها تابع مراحل خاصی است که کشتار، نه تنها آخرین راه است، بلکه مشروط به شرایطی است که در مقایسه با سگ کشی های صورت گرفته می توان ادعا کرد هیچ یک از این شرایط اجرا نمی شود.

در همین راستا، استفتائات انجام شده در زمینه ی مراحل و نحوه ی دفع حیوانات موذی و همچنین شرایط تشخیص موذی بودن یک حیوان، و پاسخ های ارائه شده به شرح زیر منتشر می شود.

متن استفتای انجام شده:

بسمه تعالی، محضر مبارک عالم گرانقدر، سلام علیکم،

اخیراً افرادی تحت تأثیر موارد معدود گزارش بیماری حیوانات شهری، اقدام به تحریک ارگان های نظیر شهرداری کرده اند که باید برای مقابله با بیماری یا جلوگیری از خطر حیوانات شهری (نظیر سگ و گربه) آن ها را معدوم نمود. آیا کشتن و معدوم سازی یک گونه حیوان شهری را با هدف "امحاء" آن، به چنین بهانه ای مجاز می دانید؟

با توجه به این که گروه های حامی محیط زیست، اقداماتی داوطلبانه در جهت مداوای حیوانات انجام می دهند، آیا صرف هزینه ی امحاء، جمع آوری و معدوم سازی (از قبیل ماشین آلات، تجهیزات، پرسنل و جوایز اهدایی به آن ها برای کشتن هر حیوان) را برای درمان و واکسیناسیون این مخلوقات الهی روا میدانید؟

با توجه به حق و حقوق حیوانات برای زندگی، آیا اصولاً معدوم سازی یا عقیم سازی پرهزینه این حیوانات را با هدف امحای یکی از گونه های مخلوقات الهی و حذف جلوه ای از جلوه های خلق خدا از شهرها، مجاز می دانید؟

در صورت اصلاح روش دفع زباله، جمعیت این جانوران به صورت طبیعی و زادآوری کمتر، به صورت پایدار کاسته خواهد شد؛ آیا حذف فیزیکی آن ها با تله، سم، گلوله و انتخاب مرگ سخت را برای آن ها روا میدانید؟

**پاسخ آیت الله العظمی نوری همدانی:** بسمه تعالی، سلام علیکم، تلف نمودن حیوانات غیر موذی جایز نیست.

**پاسخ آیت الله العظمی حسین مظاهری:** بسمه تعالی، چنین کارهایی روا نیست.

**پاسخ آیت الله العظمی علوی گرگانی:** بسمه تعالی، معدوم سازی حیوانات و امحای آنان به وسیله های مختلف به بهانه حفظ بهداشت و محیط زیست با توجه به امکان تدبیرات دیگر برای حفظ بهداشت و محیط زیست جایز نیست. البته از بین بردن برخی حیوانات خاص که موجب اذیت هستند بدون امحای نسل آنان جایز است.

پاسخ آیت الله العظمی موسوی اردبیلی: در این گونه موارد، مناسب است کارشناسان از ارگان‌ها و نهادهای مختلف موضوع را بررسی نمایند و هرگونه که مصلحت کشور و جامعه و محیط زیست است عمل شود، نه این که هر نهادی به طور مستقل اقدام نماید.

پاسخ آیت الله العظمی مکارم شیرازی: بسمه تعالی، تنها در صورتی این کار جایز است که واقعاً احساس خطر از ناحیه آن‌ها شود و راه دیگری جز این نباشد.

بر این اساس، به نظر می‌رسد لازم است که ارگان‌های مسئول اقدامات زیر را انجام دهند:

- ۱- اثبات کنند گونه‌های هدف کشتار، موذی هستند، یعنی بیمارند و این بیماری به طور قطع به بشر منتقل خواهد شد.
  - ۲- اثبات کنند هیچ تدبیر دیگری بجز کشتار به عنوان راه حل پذیرفتنی نیست.
  - ۳- اثبات کنند روش‌های انتخابی آن‌ها از نظر آماری مؤثر است.
  - ۴- اثبات کنند هدف آن‌ها امحای نسل حیوانات شهری نیست.
  - ۵- اثبات کنند کم‌ترین آزار را به حیوان می‌رسانند.
  - ۶- اثبات کنند کارشناسان ارگان‌های مختلف بر این روش متفق‌القولند.
- واضح است که در شرایط فعلی که حتی موذی بودن حیوانات شهری مستند به آمار ابتلا به بیماری‌ها قابلیت اثبات ندارد، نه تنها کشتار حیوانات مردود محسوب می‌شود، بلکه انتخاب هر روش آزارنده، صرف امکانات و هزینه برای آن، مقابله با روش‌های علمی و پایدار و مخفی نگه داشتن حقایق، مورد نقد جدی علما محسوب می‌شود.

ویرایش، پرتال آموزش و ترویج سازمان دامپزشکی کشور

منبع: پرتال اداره کل دامپزشکی خراسان رضوی ۹۴/۱/۳۱